

ATALANTA NORVEGICA

NORSK LEPIDOPTEROLOGISK
SELSKAPS TIDSSKRIFT

BIND 3. JUNI 1981 - HEFTE 7

UTGITT AV
NORSK LEPIDOPTEROLOGISK SELSKAP
OSLO 1977 - 1981

ATALANTA NORVEGICA

utgis av Norsk Lepidopterologisk Selskap, Oslo.

Redaktør og kasserer: Sivilingeniør Magne Opheim, Zoologisk Museum.
Sarsgt. 1, Oslo 5.

Redaksjonssekretær og fung. formann:

Konsulent Kaare Aagaard, Direktoratet for vilt og ferskvannsfisk, 7000
Trondheim.

Kontingenten er kr 20,- pr. år. Medlemmene får heftet gratis.

Forfatterne er ansvarlig for at deres opplysninger er riktige.

Norsk Lepidopterologisk Selskap, Oslo.

Postgiro 2 05 77 84.

ATALANTA NORVEGICA

is published by the Norwegian Lepidopterological Society.

Editor and Treasurer: M. Opheim, Zoologisk Museum, Sarsgt. 1. Oslo 5.
Norway.

Subscription: Norw. kr 20,- per annum.

Please do not send any cheques as bankers fee is Norw. Kr. 15,- per cheque.

A preliminary survey of the butterflies of the Ngorongoro Conservation Area II

J. Kielland

4916 Borøy, Norway

91. *Byblia ilithya* Dr., 100-1800 m, W, Fm, B, xx
 92. *Byblia acheloya* Wall., 1000-1800 m, W, Fm, B, xx
 93. *Neptidopsis ophione velleda* M., 1400-1800 m, F, W, xxx
 94. *Eurytela hiarbas lita* R. & Jord., 1400-2200 m, F, Fm, xx
 95. *Eurytela dryope angulata* Aur., 1400-1900 m, F, Fm, xx
 96. *Hypolimnys misippus* L., 1000-2200 m, W, Oh, xx
 97. *Hypolimnys dubius wahlbergi* Wall., 1600 m, F, Hw, o
 98. *Salamis parhassus* Dr., 1600-200 m, F, x
 99. *Catacroptera cloanthe* Cr., 1000-1600 m, W, Oh, x
 100. *Precis terea elgiva* Hew., 1600-2000 m, F, Hw, xxx
 101. *Precis limnoria taveta* Rog., 1000-1400 m, W, x, *
 102. *Precis tugela* T., 1600-2200 m, F, Hw, x
 103. *Precis actia* Dist., 1200-2000 m, W, xx
 104. *Precis antilope* Feisthamel, 1200-1800 m, W, Oh, xx
 105. *Precis octavia sesamus* T., 1200-2000 m, W, Oh, xx
 106. *Precis oenone* L., 1000-2000 m, W, Oh, B, xxx
 107. *Precis hierta* F., 1000-2000 m, W, Oh, B, xxx
 108. *Precis orithya madagascariensis* Guer., 1000-2000 m, W, Oh, xx
 109. *Vanessa cardui* L., 1000-2400 m, W, Oh, Msp, xx
 110. *Antanartia abyssinica* Fld., 1500-2700 m, F, xx
 111. *Antanartia dimorphica* Howarth, 1500-2700 m, F, xx
 112. *Antanartia schaeferi* T., 1500-2700 m, F, xx
 113. *Lachnoptera ayresii* T., 1600-1700 m, F, Fm, x
 114. *Phalanta eurytis* Doubleday, 1400-1800 m, F, Fm, xx
 115. *Phalanta phalantha* Dr., 1000-1800 m, W, xx
- Fam. Acraeidae*
116. *Bematistes aganice montana* B., 1600-1900 m, F, Fm, Hw, o
 117. *Acraea quirina rosa* Eltr. 1600-1800 m, F, o
 118. *Acraea zetes acara* Hew., 1000-1400 m, W, x, *
 119. *Acraea terpsichore neobule* Dbl. & H., 1000-1800 m, W, xx
 120. *Acraea chilo* G. ♀f. *crystallina* S., 1000-1300 m, W, Oh, o, *
 121. *Acraea egina areca* M., 1200-1700 m, W, x
 122. *Acraea pudorella* Aur., 1000-1500 m, W, x, *
 123. *Acraea braesia* G., 1000-1300 m, W, o, *
 124. *Acraea sykesi* Sh., 1000-1300 m, W, o, *
 125. *Acraea caecilia pudora* Aur., 1100 m, W, o, *
 126. *Acraea natalica* Boisd., 1000-1600 m, W, xx
 127. *Acraea encedon* L., 1000-1800 m, W, xxx
 128. *Acraea cabira* Hop., 1600-1800 m, W, Fm, xx
 129. *Acraea acerata* Hew., 1500-1800 m, W, x
 130. *Acraea eponina* Cr., 1000-2200 m, W, Oh, xxx
 131. *Acraea pharsalus pharsaloides* Holl., 1200-1800 m, F, W, x, *
 132. *Acraea oreas* Sh., 1600-2400 m, F, Fm, x

133. *Acraea conradti* Ob., 1900-2500 m, F, oo
134. *Acraea baxeri* Sh., 1900-2500 m, F, oo
135. *Acraea ansorgei* S., 1900-2500 m, F, oo
136. *Acraea lycoa fallax* Rog., 1400-2000 m, F, x
137. *Acraea johnstoni* G., 1400-2000 m, F, xx
Fam. *Libytheidae*
138. *Libythea labdacca laius* T., 1500-1900 m, F, Fm, x
Fam. *Lycaenidae*
139. *Alaena ferrulineata* H.S., 1200-1600 m, W, B, o
140. *Cnodontes vansomereni* St. & Ben., 1500 m, W, o, *
141. *Aslauga marshalli* B., 1500 m, W, oo, *
142. *Spalgis lemolea* H., 1500-1800 m, W, Fm, o
143. *Lachnocnema bibulus* F., 1200-1800 m, W, Fm, xx
144. *Myrina silenus ficedula* T., 1000-1200 m, W, x, *
145. *Aphnaeus drucei* N., 1200 m, W, oo, *
146. *Spindasis tavetensis* Lathy, 100-1800 m, W, o
147. *Chloroselas pseudozeritis tytleri* Riley, 1000-1500 m, W, oo, *
148. *Axiocerses bambana* G.S., 1000-1800 m, W, Oh, xx
149. *Axiocerses amanga* West., 1000-1800 m, W, Oh, x
150. *Aloeides conradi talboti* Tite & Dickson, 1600-1800 m, W, Oh, x
151. *Stugeta bowkeri nyanzana* Wichgraf, 1100-1800 m, W, o
152. *Argiolaus silas silarus* H., 1600 m, W, Fm, oo, *
153. *Epamera aphnaeoides diametra* Kar., 1200-1700 m, W, o
154. *Hypolycaena philippus* F., 1000-1800 m, W, xx
155. *Hypolycaena pachalica* B., 1000-1800 m, W, xx
156. *Leptomyrina gorgias* Stoll, 1000-1800 m, W, o
157. *Virachola lorisona* Hew., 1400-1800 m, F, Fm, C, xx
158. *Virachola livia* Kkl., 1000-1800 m, W, x
159. *Virachola dinochares* Smith, 1800 m, W, o, *
160. *Virachola antalus* Hop., 1000-2000 m, W, Oh, xx
161. *Lycaena abbottii* Holl, 1800-2700 m, Fm, Oh, xx
162. *Anthene ligures* Hew., 1500-2000 m, F, Fm, xx
163. *Anthene hobleyi* N., 1900-2700 m, F, x
164. *Anthene definita* B., 1000-2000 m, W, Oh, xx
165. *Anthene lemnos* Hew., 1600-2000 m, F, Fm, xx
166. *Anthene princeps* B., 1200-1900 m, W, Oh, xx
167. *Anthene liodes* Hew., 1600-1800 m, F, x
168. *Anthene otacilia* T., 1800 m, W, Oh, o
169. *Anthene talboti* Stempffer, 1200-1800 m, W, Oh, o
170. *Anthene lunulata* T., 1000-2000 m, W, Oh, xx
171. *Anthene amarah* Guerin, 1000-1800 m, W, Oh, xxx
172. *Anthene crawshayi kersteni* Gers., 1000-1800 m, W, xx
173. *Cupidopsis cissus* Gt., 1000-2200 m, W, Oh, xx
174. *Cupidopsis jobates* Hop., 1000-1800 m, W, Oh, x
175. *Lampides boeticus* L., 1000-2400 m, W, Fm, Oh, xxx
176. *Uranothauma nubifer* T., 1600-2200 m, Hw, F, xx
177. *Uranothauma falkensteini* D., 1600-2200 m, F, xx
178. *Cacyreus audeoudi* Stempffer, 1800-2200 m, F, B, x

179. *Cacyreus virilis* Aur., 1600-2200 m, F, Hw, xx
180. *Cacyreus lingeus* Cr., 1400-2200 m, F, W, xx
181. *Cacyreus palemon* Cr., 1800-2700 m, F, Fm, Oh, xx
182. *Harpendyreus aequatorialis* Sh., 2000-2900 m, Oh, Fm, x
183. *Syntarucus pirithous* L., 1000-2200 m, W, Fm, xxx
184. *Syntarucus jeanneli* Stempffer, 1000-2200 m, W, Fm, xxx
185. *Syntarucus babaulti* Stempffer, 1000-2200 m, W, Fm, xx
186. *Syntarucus brevidentatus* Tite, 1000-1800 m, W, x
187. *Cyclirius crawshayi* B., 1800-1900 m, Oh, Fm, o
188. *Castalius calice* Hop., 1000-1800 m, W, xx
189. *Castalius stempfferi* Kielland, 1500-1900 m, W, x
190. *Castalius margaritaceus* Sh., 1700-2000 m, F, Fm, xx
191. *Zizeeria knysna* T., 1000-2300 m, W, Oh, xxx
192. *Zizina antanossa* M., 1000-2000 m, W, Oh, xx
193. *Acticera lucida* T., 1000-2400 m, W, Oh, xxx
194. *Acticera stellata* T., 1800-2700 m, Oh, x
195. *Zizula hylax* F., 1000-2200 m, W, B, xxx
196. *Azanus mirza* Pl., 1000-1900 m, W, Oh, F, xx
197. *Azanus moriqua* Wall., 1000-1900 m, W, Oh, xx
198. *Azanus natalensis* T., 1000-2000 m, W, Oh, xx
199. *Azanus jesous* Guer., 1400-1900 m, w, Oh, xx
200. *Azanus ubaldus* Cr., 1400-1900 m, W, B, Fm, x
201. *Eicochrysops mahallakoaena* Wall., 1600-2000 m, Oh, x
202. *Eicochrysops nandiana* B.B., 1700-2000 m, Oh, x
203. *Lepidochrysops neonegus*, 1400-1800 m, Oh, W, o, *
204. *Lepidochrysops vansomereni*, 1000-1800 m, Oh, W, x
205. *Euchrysops barkeri* T., 1000-1800 m, Oh, W, x
206. *Euchrysops dolorosa* T., 1000-1900 m, Oh, W, xx
207. *Euchrysops nandensis* N., 1800-2000 m, Oh, o
208. *Euchrysops malathana* Boisd., 1000-2200 m, Oh, W, B, xxx
209. *Euchrysops nilotica* Aur., 1000-1500 m, Oh, W, o, *
210. *Euchrysops osiris* Hop., 1000-2000 m, Oh, W, xxx
211. *Euchrysops brunneus* B.B., 1400-2000 m, Oh, W, x
212. *Freyeria trochilus* Freyer, 1000-2000 m, Oh, W, x
Fam. *Hesperiidae*
213. *Coeliades anchises* Gers., 1400-1900 m, W, x
214. *Coeliades libeon* Druce, 1400-1900 m, W, xx
215. *Coeliades forestan* Cr., 1000-2000 m, W, Fm, xx
216. *Coeliades pisistratus* F., 1500-2000 m, W, Fm, x
217. *Celaenorrhinus galenus* F., 1500-2000 m, F, Hw, xx
218. *Eagris sabadius* Gray, 1600-2000 m, F, xx
219. *Eretis umbra maculifera* M., & Boull., 1600-2400 m, Fm, Oh, x
220. *Eretis lugens* Rog., 1600-2400 m, F, Fm, Oh, xx
221. *Sarangesa phidyle* Walker, 1000-1800 m, W, B, xxx
222. *Sarangesa seineri* tanga Evans, 1800-2000 m, W, x
223. *Sarangesa motozi* Wall., 1000-1900 m, W, xx
224. *Caprona pillana* Wall., 1600 m, W, o
225. *Netrobalane canopus* T., 1700 m, W, o
226. *Leucochitonea amneris* Rbl. & Rog., 1400 m, W, oo, *

227. *Abantis tettensis* Hop., 1600 m, W, oo, *
228. *Spialia depapuerata* Strand, 1500-1800 m, W, Oh, x
229. *Spialia coletes transvaaliae* T., 1400-1800 m, W, x
230. *Spialia dromus* Pl., 1000-2000 m, W, Oh, xx
231. *Spialia diomus* Hop., 1000-1800 m, W, Oh, o, *
232. *Spialia spio* L., 1000-2000 m, W, Oh, xx
233. *Spialia mafa higginsii* Evans, 1800-2400 m, Oh, x
234. *Gomalia elma* T., 1600-2000 m, F, Fm, x
235. *Meticella midas* B., 1100 m, S, W, Fm, o, *
236. *Meticella medea* Evans, 1800-2700 m, F, Oh, xx
237. *Meticella metis* L., 1800-2700 m, F, Oh, xx
238. *Kedestes wallengreenii* T., 1400-1800 m, Oh, W, x
239. *Kedestes callicles* Hew., 1300-1500 m, W, o, *
240. *Kedestes rogersi* H., 1400 m, W, oo, *
241. *Acleros plötzii* M., 1600-1900 m, W, F, x
242. *Acleros mackenii* T., 1600-1900 m, W, F, x
243. *Pardaleodes incerta* Snellen, Oldeani, F, Hw, oo
244. *Tagiades flesus* F., Oldeani, F, W, oo
245. *Chondrolepis niveicornis* Pl., 1700-2000 m, F, W, x
246. *Zenonia zeno* T., 1200-2200 m, Fm, W, B, Oh, xx
247. *Pelopidas mathias* F., 1000-2000 m, F, Fm, W, B, xx
248. *Borbo lugens* Hop., 1600-2000 m, F, W, xx
249. *Borbo fatuellus* Hop., 1000-2000 m, F, W, Oh, B, xxx
250. *Borbo detecta* T., 1000-1900 m, W, xx
251. *Borbo micans* Holl., Oldeani, Fm, W, S, oo, *
252. *Borbo borbonica* Boisd., 1000-2000 m, W, Oh, xx
253. *Borbo gemella* M., 1000-1800 m, W, Oh, xx
254. *Gegenes pumilio gambica* M., 1000-1800 m, W, Oh, x
255. *Gegenes miso brevicornis*, 1000-2200 m, W, Oh, xxx

Acknowledgement

I am grateful to the staff of the Ngorongoro Conservation Area for the permission to collect and study butterflies in the Conservation, for all the helpful assistance and a very good time. I would also like to thank my assistant Mr. Adam Jabobo who helped me on my last collecting trip to Ngorongoro and Oldeani this year and thanks is also due to the staff of the Game Department in Dar es Salaam for granting permits and later a licence for collecting butterflies in Tanzania; to Mrs. Margaret Gibb and P. Kullander for using their charming Ngorongoro Safari Lodge more or less as a base camp.

Nye lokaliteter for norske lepidoptera samt sjeldnere funn XIII

Magne Opheim

Zoologisk Museum, Oslo 5

Listen er egentlig en fortsettelse av den forrige (XII) med hovedvekt på L. Aarviks (A) funn. De øvrige samlere er A. Bakke (AB), S.A. Bakke (SB), K. Berggren (KB), U.Bjørkelo, S. Svendsen (SS), A. Jahren og S. Tvermyr. Samtlige personer takkes hjertligst for deres meddelelser om funn.

Nymphalidae

Vanessa atalanta L. Nnø: Narvik, Forsheim Forskn.stasjon i Skjomen obs. 17 IX (Jahren). Nordligste lokalitet i Norge.

Noctuidae

Epilecta linogrisea D & S. Ø: Fredrikstad 13 VIII 80 (Bjørkelo).

Eugraphe sigma D. & S. Ø: Fredrikstad 2 ekspl. 26 VI, 1 VII 80 (Bjørkelo)

Pyalidae

Eudonia truncicolella Stt. VAY: Kristiansand, Ku. hunn 17 VI 70: VAI: Bjelland larver i mose IV 74 (KB).

Anania funebris Strøm VAI: Bjelland 24 VI 79 (KB).

Pterophoridae

Leioptilus tephrodactylus Hb. HES: Elverum 14 VII 78 (KB).

Tortricidae

Acleris hastiana L. VAY: Lindesnes kl. larve (vier) 21 VIII 79 (KB).

A. literana L. VAY: Kristiansand, Drange hann 26 IV 79 (KB).

Dichrorampha plumbagana Tr. VAY: Lindesnes hann 7 VII 79 (KB).

D. gueneana Obr. HES: Elverum, Ve. 12 VII 78: TEY: Kragerø, Gu. 4 VIII 78 (A).

Laspeyresia succedana D. & S. HES: Elverum, Leiret 23 VI 79; Os, Gjøvik, Ra. 18 VI 73 (A); AAy: Tromøy 26 VII 74 (SB).
L. cosmophorana Tr. TEy: Siljan 9 VI 64 (AB).
L. cognatana Barr. AK: Ås 19 VI 72 (A); HES: Elverum, Damtjern 16 VI 79 (SS, A).
Grapholitha orobana Tr. HES: Elverum, Ve. 26 VII 78 (A).
G. tenebrosana Dup. VAI: Bjelland hann 12 VII 74 (KB).
G. funebrana Tr. Ø: Rygge, Si. 14 VI 78; TEy: Kragerø, Gu. 30 VII 78 (A).
G. jungiella L. VAY: Kristiansand, Randesund hunn 9 VI 79 (KB).
G. compositella F. VAY: Kristiansand, Hånes hunn 23 V 80 (KB).
Pammene splendidulana Gn. AK: Ås, Årungen ex *Salix* 15 III 60 (Tvermyr).
Petrova resinella L.Ø: Rygge, Si. galle på furu 13 VI 79 (A).
Blastethia posticana Zett. Fi: Alta, Gargia 26 VI 73 (SB).
Eucosma hohenwartiana D. & S. HES: Hamar 5 VII 58 (AB).
E. cana Haw. HES: Elverum, Ve. 13 VII 78 (A).
E. obumbratana Lien. & Z. AAy: Tromøy 18 VII 73 (SB); Ry: Klepp, Orre 30 VII 77 (A).
E. maritima Hmpfr. & Westw. Ø: Rygge, Si. 6 VII 77 (A).
Epiblema roborana Tr. HES: Elverum, Ve. 29 VII 78 (A).
Gypsonoma sociana Haw. Ø: Rygge, Si. 6 VII 77; HOI: Jondal, Herand 30 VI 76 (A).
G. nitidulana Lien. & Z. HES: Elverum, Ve. 13 VII 78 (A); TEy: Siljan 19 VI 64 (AB).
Rhopobota ustomaculana Curt. HES: Elverum, Ve. kl. (*V. vitis-idaea*) 13 VI 79 (A); AAy: Tromøy, Bjelland 7 VIII 78 (A).
Epinotia indecorana Zett. HES: Elverum, Ve. 23 VIII 78; Os: Gjøvik, Ra. 26 VIII 76 (A).
E. caprana F. HES: Flisa, Sønsterud 17 IX 56 (AB).
E. trimaculana Don. TEy: Kragerø, Gu. 2 VIII 78 (A).
E. bilunana Haw. HES: Elverum, Ve. 28 VII 78 (A); Bø: Ådalen kl. bjerkerakler 20 V 75 (AB).
E. demarniana FR. Ø: Rygge, Si. 14 VI 78 (A).
E. tetraquetra Haw. AAi: Tovdal, Austenå 29 VI 71; VAY: Kristiansand, Ku. 21 VI 73 (KB).
E. signatana Dgl. NTi: Verdalsøra 4 VII 73 (A).
Ancylis uncella D. & S. Fi: Alta, Gargia 27 VI 73 (A).
A. diminutana Haw. HES: Eidskog, Helgesjøen 14 VI 76; Os: Gjøvik, Ra. 9 VI 75 (A).
Hedya atropunctana Zett. TEy: Siljan 9 VI (AB); STy: Hemne, Erklifjellet 19 V 74 (SB); NTi: Meråker 20 VI 73 (SB).
H. dimidiana Cl. Ø: Rygge, Si. 19 VI 78 (A).
Apotomis infida Heinr. Os: Gjøvik, Ra. 28 VI 76 (A).
A. betuletana Haw. VAI: Bjelland ex larve (*Betula*) hann 12 VII 79 (KB).
A. sororculana Zett. Fi: Alta, Grønnasen 27 VI 73 (A).
A. fraterculana Krog. Fi: Alta, Gargia 24 VI 73 (A).

Endothenia hebesana Wlk. HES: Elverum, Hernes 16 VI 79 (SS, A). Tidligere bare i Os.

E. ericetana Hmpfr. & Westw. AAY: Arendal 23 VII 57 (AB).

E. ustulana Haw. VAY: Kristiansand, St. hann 24 VI 76 (KB). Første norske funn. Sammededs 2 ekspl. 14 VI 80. Se forøvrig *Atalanta* norv. 3 (1979): 128.

Bactra robustana Chr. Ø: Rygge, Si. 30 VI 78 (A); AK: Brønnøya hann 22 VI 80 (KB).

B. lancealana Hb. TEi: Nissedal, Tjønnefoss 15 VII 72 (A).

Lobesia bicinctana Dup. TEy: Kragerø, Gu. 4 VIII 78 (A).

Olethreutes arcuella Cl. AAY: Moland 24 VII 72 (SB).

O. siderana Tr. AK: Asker, Brønnøya hann 5 VII 80 (KB).

Argyroplote mygindana D. & S. TEy: Siljan 27 V 64 (AB); Fi: Alta, Gargia 26 VI 73 (SB).

A. tiedemanniana Z. AK: Ås 9 VII 73 (SB).

A. bipunctana F. TEy: Siljan 17 VI 64 (AB).

A. hyperboreana Karv. TRi: Målselv, Øverbygd 1 VII 73 (SB).

A. palustrana Z. TEy: Siljan 20 VI 64 (AB).

A. concretana Wck. TRi: Målselv, Lille Herta i Dividal 1 VII 73 (A).

Celypha striana D. & S. HES: Hamar 6 VII 58 (AB).

Cochylidae

Phalonidia curvistrigana Stt. VAY: Kristiansand, Ku. hann 7 VIII 75 (KB).

P. manniana FR. Ø: Rygge, Si. 27 VI 78 (A) VAY: Kristiansand, Ku. hann 12 VI 80 (KB).

P. affinitana Dgl. Ø: Rygge, Si. 3 VII 79 (A); AK: Asker, Brønnøya 2 hanner 22 VI 80 (KB). Ellers bare i VE.

Aethes rubigana Tr. Os: Gjøvik, Ra. 18 VI 73 (A).

A. smeathmanniana F. Ø: Rygge, Si. 13 VI 78 (A).

A. rutilana HB. Ø: Rygge, Si. 5 VII 77 (A).

Cochylidia subroseana Haw. HES: Elverum, Hernes 16 VI 79; Os: Gjøvik, Ra. 3 VII 78 (A).

C. implicitana Wck. Ø: Rygge, Si. 4 VI 79 (A). Denne og den følgende art hittil bare tatt i VE.

Cochylis flaviciliana Westw. HES: Elverum, Ve. 13 VII 78 (A); AAY: Tromøy hann 14 VI 80 (KB).

C. dubitana Hb. TEy: Kragerø, Gu. 31 VII 78 (A).

C. pallidana Z. VAY: Lindesnes hann 7 VII 79 (KB).

Scythrididae

Scythris potentillae Z. Ø: Rygge, Si. 11 VII 78 (A).

S. inspersella HB. HES: Elverum, Ve. 25 VIII 79 (A).

Momphidae

Batrachedra praeangusta Haw. HES: Elverum, Ve. 17 VIII 78 (A).

B. pinicolella Z. HES: Hamar 20 VI 54 (AB).

Mompha langiella Hb. HES: Stange, Rotlia 18 VI 79 (A).

M. idaei Z. HES: Elverum, Ve. 13 VII 78 (A).

M. nodicolella Fuchs Ø: Rygge, Si. 4 VI 79; HES: Elverum, Ve. 24 V 78 (A); VAY: Kristiansand, Hånes hunn 24 V 79 (KB).
Sorhagenia rhamniella Z. TEy: Kragerø, Gu. 31 VII 78 (A).

Blastobasidae

Holocera binotella Thnbg. AAY: Tromøy 10 VII 55 (AB).

Gelechiidae

Metzneria metzneriella Stt. Ø: Rygge, Si. 13 VI 78 (A); HES: Elverum, Hernes ex larva (*Centaurea jacea*) kl. V-VI 79 (A).
Isophrictis striatella D. & S. Os: Gjøvik, Ra. 16 VII 77 (A).
Eulamprotes wilkella L.Ø: Rygge, Si. 1 VII 78; HES: Elverum, Ve. 13 VII 78 (A).
Argolamprotes micella D. & S. Os: Gjøvik, Ra. 6 VII 78 (A).
Monochroa tenebrella Hb. HES: Elverum, Ve. 10 VII 78 (A).
M. lutulentella Z. Ø: Rygge, Si. 14 VI 78 (A); AK: Asker, Heggedal hunn VIII 78 (KB).
M. lucidella Steph. VAY: Kristiansand, Ku. hann VII 80 (KB).
Aristotelia ericinella Z. HES: Elverum, Ve. 22 VIII 78 (A).
A. brizella Tr. VAY: Lindesnes, Goksem hunn 7 VII 79 (KB).
Xystophora pulveratella HS. HES: Elverum, Leiret 19 VI 79 (A).
Exoteleia dodecella L.Ø: Rygge, Si. 25 VI 78 (A).
Rynchopacha mouffetella L. HES: Elverum, Ve. 5 VIII 79; TEy: Kragerø, Gu. 4 VIII 78; AAY: Tromøy, Bjelland 6 VIII 78 (A).
Teleiodes paripunctella Thnbg. HES: Elverum, Ve. 4 VI 78 (A).
T. proximella Hb. Os: Gjøvik, Tranberg 28 V 72 (A).ø
T. alburnella Z. Os: Gjøvik, Ra. 31 VII 77 (A).
Bryotropha desertella Dgl. VAY: Lista 19 VII 80 3 hanner, 1 hunn (KB).
Chionodes fumatella Dgl. HES: Elverum, Ve. 24 VII 78 (A).
G. holosericeella HS. HES: Elverum hann 22 VII 79 (KB).
C. distinctella Z. HES: Elverum, Ve. 10 VII 78 (A).
C. nubilella Zett. HES: Elverum, Ve. 26 VII 79 (A).
Neofaculta infernella HS. HES: Elverum, Damtjern 16 VI 79 (A).
Filatima incomptella HS. HES: Elverum, Svartbekken 13 VI 77 (A).
Gelechia rhombella D. & S. HES: Elverum, Ve. 29 VII 78 (A).
G. sororculella Hb. HES: Elverum, Ve. 16 VIII 78; Os: Gjøvik, Ra. 31 VII 79 (A).
G. muscosella Z. HES: Elverum, Ve. 13 VII 78 (A).
Gnorimoschema epithymellum Stgr. Ø: Rygge, Si. 18 VII 79 (A).
Scrobipalpa samadensis Pfaff. Ø: Rygge, Si. 30 VI 78 (A).
S. nitentella Fuchs Ø: Rygge, Si. 17 V 78 (A).
Caryocolum vicinella Dgl. Ø: Rygge, Si. 29 VI 78 (A).
C. albifasciella Toll Os: Gjøvik, Ra. 23 VIII 77 (A).-
C. pullatella Tngstr. HES: Elverum, Ve. 23 VII 78 (A).
C. fraternella Dgl. TEy: Kragerø, Gu. 4 VIII 78 (A).
Nothris verbascella D. & S. TEy: Kragerø, Gu. 4 VIII 78 (A).
Anacampsis populella Cl. VAI: Bjelland hunn 1 X 78 (KB).
A. blattariella Hb. VAI: Bjelland larver (*Betula*) VI 79 (KB).
Hypatima rhomboidella L. HES: Elverum, Ve. 29 VII 78 (A).

Dichomeris juniperella L. AAy: Tromøy 29 VII 59 (AB).
Brachmia lineolella Z. HEs: Elverum, Ve. 2 VI 78 (A).

Oecophoridae

Borkhausenia fuscescens Haw. HEs: Elverum, Ve. 10 VII 78 (A).
Orophia ferrugella D. & S. TEy: Kragerø, Gu. 2 VIII 78 (A).
Diurnea fagella D. & S. AK: Ås 15 V 70 (SB).
Semioscopis strigulana F. Os: Gjøvik, Ra. 16 IV 74 (A).
S. oculella THnbg. HEs: Eidskog, Helgesjøen 15 V 76; Os: Gjøvik, Ra. 28 IV 70 (A).
S. avellanella Hb. HEs: Elverum, Ve. 20 IV 78; Os: Gjøvik, Ra. 5 V 70 (A).
S. steinkellneriana D. & S. TEy: Siljan 20 V 64; AAy: Tromøy 17 V 70 (AB).
Depressaria badiella Hb. Os: Gjøvik, Ra. 4 IX 71 (A).
D. weirella Stt. HEs: Elverum, Ve. 19 VIII 79 (A).
Agonopterix propinquella Tr. Os: Gjøvik, Ra. 30 V 70 (A).
A. liturosa Haw. Os: Gjøvik, Ra. 1 VIII 79 (A).
A. ocellana F. Os: Gjøvik, Ra. 9 V 71 (A).
A. angelicella Hb. Os: Gjøvik, Ra. 26 VII 70 (A).

Coleophoridae

Coleophora idaeella Hofm. HEs: Elverum, Damtjern 24 VI 80 (KB).
C. plumbella Kan. VAi: Bjelland hunn 7 VI 80 (KB).
C. vitisella Gregs. AAy: Høvåg, VAY: Kristiansand, Randesund og VAi: Bjelland III-V 80. Bare larver (KB).
C. glitzella Hofm. Samme lokaliteter og tidsrom som ovennevnte art, men klekking fant sted (KB).
C. hornigi Toll AAy: V. Moland, Justøya 14 VI 80 (KB).

Yponomeutidae

Paraswammerdamia lapponica W. Pet. HEs: Elverum, Damtjern 2 hanner 24 VI 80 (KB).

Lokaliteter: Gu = Gumøy, Ku = Kuholmen, Ra = Rambekk, Si = Sildebauen, St = Stangenes, Ve = Vestad.

Errata

ATALANTA NORV. B. 3: 76: Stryk «*aurata Scop.*», rett til *purpuralis* L.
ATALANTA NORV. B. 3: 120: Ad *Monochroa lutulentella* Z. Stryk VAi: Bjelland, rett til VAY: Kristiansand, St. Stryk *Scrobipalpa acuminatella* Sirc.

Tillegg

Fra stud.real. Sigmund Hansen, 5036 Fantoft, har jeg fått meddelelse om følgende funn fra TEy: Porsgrunn, Sandøya:

Notodontidae

Stauropus fagi L. 7 VII 79 (R.M. Hansen).

Geometridae

Oporinia dilutata Schiff. 7 X 78 (S. Hansen).

Eupithecia venosata F. 9 VI 79 (S. Hansen).

Apeira syringaria L. 7 VIII 80 (Mildrid Hansen).

Min beste takk til Sigmund Hansen for ovennevnte opplysninger.

The genitalia of *Xestia (Agrotiphila) lyngei* (Rebel, 1923)

Magne Opheim

Zoological Museum, Oslo

Lately, it has been suggested that *Xestia lankialai* (Grönblom, 1962) might be conspecific with *Agrotiphila lyngei* Rebel, 1923 (Mikkola & Jalas 1977).

Lankiala (1937) who described *Schöyenina glacialis*, (a synonym of *Xestia lankialai* (Grönblom)) as a new species, pointed out that it was related to *Agrotiphila lyngei*, but otherwise superficially distinct. In regards to genitalia he only gives a sketch of the apex of the valva of *S. glacialis*. More complete figures of male and female are given by Svensson (1958). Mikkola & Jalas (1977) make a picture of the valva only.

By dissection of the type specimens of *A. lyngei* (male and female, located in the Zoological Museum, Oslo) it turned out that the genitalia of both (figs. 1-4) were similar to those of *X. lankialai*, so I consider the two taxa conspecific, but as mentioned above there are some superficial differences between the two, *X. lankialai* is given the rank of a subspecies.

Synonymy lists of the two taxa are presented as follows:

Xestia lyngei lyngei (Rebel), new combination

Agrotiphila lyngei Rebel, 1923, Rep. Sci. Results Norw. Exped. Novaya Zemlya 1921, 7: 1-15.

Agrotiphila lyngei Lankiala, 1937, Ann. Ent. Fenn. 3: 13-17.

Agrotiphila lyngei Mikkola & Jalas, 1977, Suomen perhoset I, Otava, Keuruu (Finland) p. 45.

Xestia lyngei lankialai (Grönblom), new status

Schöyenina glacialis Lankiala, 1937, Ann. Ent. Fenn. 3: 13-17.

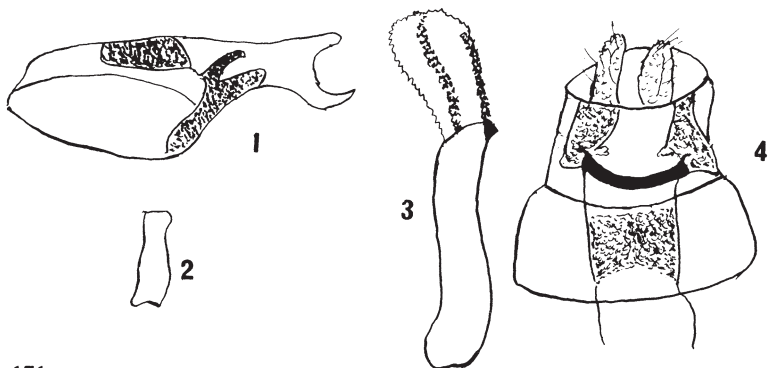
Schöyenina glacialis Svensson, 1958, Opus. Ent. 23: 241-244.

Archanarta lankialai Grönblom, 1962, Catalogus Lepidopterorum Fennicae et regionum adiacentum I. Macrolepidoptera. Helsinki, p. 14.

Archanarta lankialai Kyrki, 1974, Atalanta norv. 2: 86-87.

Xestia lankialai Mikkola & Jalas, 1977, Suomen perhoset I, Otava, Keuruu (Finland) p. 45.

Figs. 1-4. *Xestia lyngei* (Rebel), 1-3. Parts of male genitalia, 1. valva, 2. uncus, 3. aedeagus, 4. Parts of female genitalia.

Xestia Hübner, 1818, is a rather large genus which is divided into several subgenera, and *X. lyngei* belongs to one of these, namely *Archanarta* B. & B.

Genitalia of X. lyngei lyngei:

Male, holotype, Novaya Zemlya, 74°N.L., Gen. prep. 5589 (coll. Zoological Museum, Oslo). Valva (fig. 1) similar to that of ssp. *lankialai*, apex somewhat stronger produced, ampulla not reaching above costa as in the figure of Mikkola & Jalas (1977), uncus (fig. 2) fairly slender, aedoeagus (fig. 3) has near the tip a strong thorn which Svensson (1958) mentions as an important character in «*S. glacialis*».

Female, paratype, Novaya Zemlya, 74°N.L., Gen. prep. 5591 (coll. Zoological Museum, Oslo). The outer genitalia (fig. 4) similar to those of ssp. *lankialai*.

Acknowledgement

My sincerest thank is due to curator, Dr. A. Lillehammer, Zoological Museum, Oslo, for permitting me to dissect the two types of *Xestia lyngei* (Rebel).

References

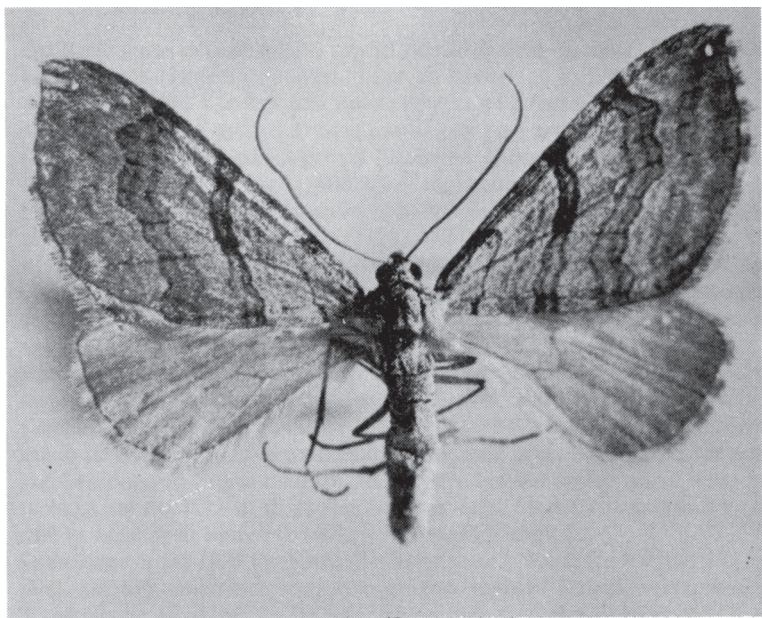
- Grönblom, T. 1962, Catalogus Lepidopterorum Fenniae et regionum adiacentum I. Macrolepidoptera. Helsinki, p. 14.
Kyrki, J. 1974, *Archanarta lankialai* Grönblom. New to Norway. *Atalanta norv.* 2: 86-87.
Lankiala, E. 1937, Eine neue arktische *Schöyen*-Art aus Finnisch Lappland. *Ann. Ent. Fenn.* 3: 13-17.
Mikkola, K & Jalas, I. 1977, Suomen perhoset. Yökköset I: 45. Otava, Keuruu (Finland).
Rebel, H. 1923, *Rep. Sci. Results Norw. Exped. Novaya Zemlya 1921*, 7: 1-15.
Svensson, I. 1958, *Schöyen* *glacialis* Lank., en god art. *Opus. Ent.* 23: 241-244.

Anaitis efformata Gn. ny for Norge.

C.F. Lühr, N-2680 Vågåmo

Den 28. august 1980 fikk jeg i lysfelle på Groos ved Grimstad en hunn av *Anaitis efformata* Gn., vel det første funn av denne målerart her i landet. *A. efformata* er utbredt på de danske øyer, omend sjelden på Bornholm og Fyn, og i Øst- og Midt-Jylland opp til Himmerland. Den er alltid noe lokal, men på finnestedene er det gjerne nok av den. Den er ukjent i Finland, og er i Sverige bare kjent fra Skåne, Halland og Blekinge.

Fig. 1. *Anaitis efformata* Gn., hunn, AAy: Grimstad, Groos 28 VIII 1980, C.F. Lühr.

Ved første blick likner den meget på *Anaitis plagiata* L., men ved nærmere undersøkelse ser man tydelig forskjellene: *plagiata's* bakkropp er lang og slank, hannens valver er meget lange og slanke, mens *efformata's* bakkropp er kort og plump, og valvene er korte og brede. Dessuten er *efformata* vesentlig mindre, med mattere tegning og mindre blå enn *plagiata*. Larven til både *efformata* og *plagiata* lever på *Hypericum perforatum*. Hvorvidt *Anaitis efformata* er stasjonær eller bare er en innflyver vil eventuelle senere funn kunne bekrefte. Jeg har latt funnet kontrollere av kriminaloverbetjent Ib Norgaard, 2800 Kgs. Lyngby, Danmark, hvem jeg takker meget for hjelpen.

Fotografiet av sommerfuglen er tatt av Asbjørn Letrud, Vågåmo, hvem jeg herved bringer min beste takk.

Litteratur

De danske målere, Skat Hofmeyer, Århus 1966.

Svenska Fjärilar, Nordström, Wahlgren og Tullgren, Stockholm 1941.

Litt om sommerfugljegere i forrige århundrede I

Magne Opheim

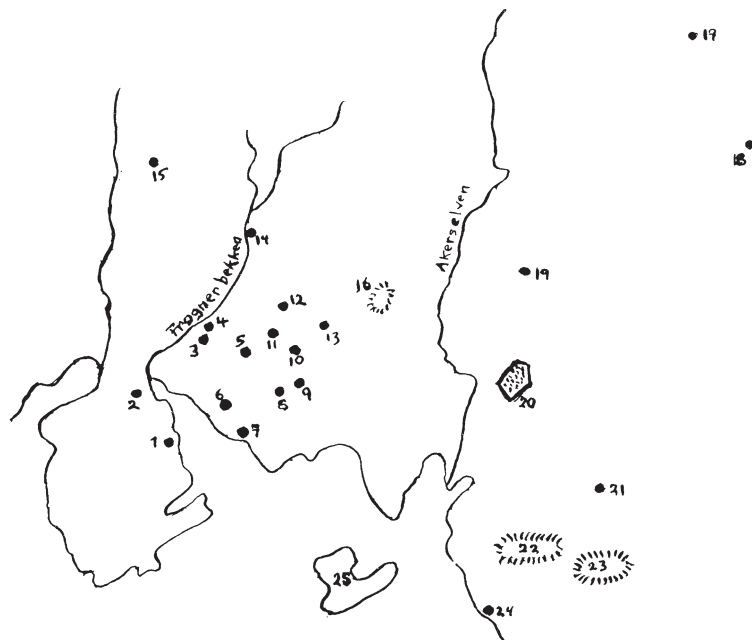
Zoologisk Museum, Oslo

De fleste sommerfuglsamlere nå for tiden kjenner vel svært lite til 1800-tallets norske lepidopterologer, hvor de samlet og hva der ble av deres samlinger, så det kan kanskje være av interesse å fortelle litt om dem her. Vi kan jo begynne med to av dem som regnes som grunnleggerne av de entomologiske norske samlinger på Zoologisk Museum, Oslo, nemlig professor Lauritz M. Esmark (1806-1884) og konservator Johan Heinrich S. Siebke (1816-1875). En storsamler som nok faller utenfor rammen av denne artikkel, er prosten Deinboll (1783-1874), hvis store insektsamling ble kjøpt av Universitetet i 1833 for 700 speciedaler. Det som nå finnes på Zoologisk Museum av samlingen består så å si bare av utenlandske insekter, vesentlig dubletter av den store Tønder-Lund-Sehesteds samling. Deinboll var sogneprest, senere prost i Vadsø fra 1815-1824, deretter sogneprest i Løten til 1832. Deinboll samlet insekter begge steder, men bare en liten samling fra sistnevnte sted er kjent. Av Lepidoptera fantes ca. 100 arter (Werner, J., *Nyt Mag, Naturv.* 55 (1917): 197-208). Hvorvidt de finnmærkske innsekter eksisterer fremdeles vet man ikke. Noen liste over norske Lepidoptera finnes ikke, så noen større betydning for norsk lepidopterologi ser det ikke ut til at Deinboll har hatt. Så det er kanskje ikke så rart at samlingen hans var bortgjemt i mangfoldige år.

I sine unge år fra 1924 var Esmark ofte på reise i Norge for å studere dyrelivet. I et MS som ble trykket mange år senere med forord av bergmester T. Munster: «Zoologiske Bemærkninger paa en Reise i Norge (1832)» i *Norsk Ent. Tidsskr.* 2 (1930): 318-329, gir Esmark en livlig skildring av denne lange tur, fra Løten, Stange, Lillehammer, gjennom Gudbrandsdalen til Dovre, hvor han på Drivstua traff sammen med svenske naturforskere og storviltjegere under ledelse av den kjente C. H. Boheman. Av nyheter for Skandinavia påviste Esmark fjell-blåvingen, *Albulina orbitulus* Prun. ved Tofte i Nord-Grudbrandsdal.

Etter vel 3 ukers opphold på Dovre gikk turen videre til Vågå, Lom til Justedalen, derpå så langt vest som til Balestrand. Tilbaketuren var over Lærdal, Fillelfjell, Valdres, hvoretter vognskyss til Christiania.

Esmark og Siebke begynte ihrdig innsamling av Lepidoptera i Christianias omegn omkring 1845 å dømme av det store materiale som finnes på Zoologisk Museum fra denne tid. Esmark holdt seg i de vestlige deler med sentrum i Hjortnes-Skarpssno strøket, mens Siebke samlet mest i de nordlige og østlige områder med fast holdeplass i Tøyenhaven hvor hans far var overgartner. Christianias bymessige område var jo ikke særlig stort av

Kart over Esmarks, Siebkes og Sparre Schneiders lokaliteter i Christiania og omegn 1845-1876.

1. Oscarshall, 2. Dronningsbjerget, 3. Schafteløkken, 4. Frogner, 5. Lille Frogner, 6. Fjeldstuen, 7. Rosenborg, 8. Tullinbjerget, 9. Incognito, 10. Uranieborgskoven, 11. Dragonskoven, 12. Hegdehaugen, 13. Hommansby, 14. Frøn, 15. Grimelund, 16. St. Hanshaugen, 17. Grefsenåsen, 18. Linderud, 19. Rosenhoff, 20. Tøyenhaven, 21. Kverner, 22. Ekeberg, 23. Ryenberg, 24. Jomfrubåten, 25. Hovedøya.

utstrekning på denne tid, så uten for byen var der mange fine lokaliteter for insektsamlere, spesielt på de blomsterrike kalkberg. Mange velstående borgere hadde landsteder her, såkalte «løkker». Esmark eiet således Løkken Fjeldstuen, hvor han gjorde mange fine funn. Landstedet lå på oversiden av Drammensveien mellom Skillebekk og Skarpsno, antagelig på den nåværende britiske ambassades grunn. En annen av Esmarks lokaliteter var Løkken Rosenborg (hans etiketter har forkortelsen RSBG) ved Hjortnes. Begge disse løkker er avbildet i Alf Colletts bok «Gamle Christiania-Billeder» (Christiania 1893). De finnes på et prospekt tatt fra Slottstaket i 1860-årene mot Drammensveien med Bygdøy i bakgrunnen, med Rosenborg lengst til venstre og Fjeldstuen ytterst til høyre. Esmarks samleområde ser ut til å ha strukket seg fra Dragonskoven (syd for Hegdehaugen) og Uranieborgskoven i nord (se kartet) over Lille Frogner til Frognerbekken i vest. I syd kan nevnes løkken Incoenito, Thoresens løkke og Tullinbjerget (nord for Solli plass, ikke å forveksle med Tullinløkken ved Universitetet). Esmark samlet også på Ladegaardsøen (nå Bygdøy), spesielt på Dronningberget, på Thulstrups løkke og ved Oscarshall. Siebkes viktigste samlesteder var foruten Tøyen også Grefsenåsen i nordøst, Linderud litt lenger syd og Ekeberg, Ryenberg og Bekkelaget lengst i sydøst. Men han besøkte også Frogner og Bygdøy i vest. Så å si alle Siebkes lokalitetsnavner er brukt den dag i dag, mens Esmarks navner for det meste forlengst er gått i glemmeboken.

Foruten sitt tidligere nevnte MS har Esmark skrevet svært lite om Lepidoptera. Han har bare en kort artikkel i Forh. Vid.-Selsk. Christ. 1870 (1871): 487-488, om det første funn av *Hipparchia alcyone* Schiff. ved Kragerø (antagelig ved Hestkjennuten) i juli 1831 av presten Jens F. Berg, samt om 3 sjeldne tusmørkesvermere, hvoriblant den vakre immigrant *Deilephila nerii* L. fra Homansbyen 15 IX 1865. Den er ikke funnet i Norge siden.

Siebke som var spesialist på Diptera har også tatt med en god del Lepidoptera i sine mange reisebeskrivelser fra 1850-1870 (samtlige publisert i Nyt Mag. f. Naturv. 1851-1872). Han besøkte Gudbrandsdal, Dovre (så tidlig som i 1843), Møre og Romsdal fylke, Østerdalen, Oslo-fjordområdet. Ringerike, Hallingdal og Valdres. I 1874, året før han døde, begynte Siebke utgivelsen av den første norske insektfortegnelsen, Enumeratio Insectorum Norvegicorum, hvorav han rakk å bli ferdig med de 2 første bind, om Hemiptera og Coleoptera, mens 3. bind om Lepidoptera ble overtatt av den unge student Hans Jakob Sparre Schneider (1853-1918) i 1876.

En samtidig samler av Esmark og Siebke var overgartneren på Tøyen, Niels G. Moe (1812-1892) som på reise i Finnmark i 1841 fant i Alta *Colias hecla* Lef., ny for Europa. Moe samlet mest Coleoptera, men fant også en god del interessante Lepidoptera, spesielt på Tøyen.

Av større privatsamlere kan nevnes jernverkseieren på Nes Verk i Aust-Agder, Nicolai B. Aall (1805-1888) som hadde store samlinger bl. a. Coleoptera og Macrolepidoptera, hvorav mange fra Nes Verk og omegn, f.eks. av sjeldenheter, *Nymphalis polychloros* L. og spinneren *Cosmotriche potatoria* L. I 1870-årene var der litt av et entomologisk miljø rundt Nes Verk, hva Sparre Schneider har skildret inngående i sitt store arbeide

«Oversigt over de i Nedenæs amt bemærkede Lepidoptera» (Forh. Vid.-Selsk. 1882. 2.). Selv samlet han flere somre der.

Fra midten av 1870-årene får vi en ny generasjon av sommerfugljegere hvis ypperste representanter er foruten Sparre Schneider, senere Norges første statsentomolog Wilhelm Maribo Schøyen (1844-1918) og sognepresten Georg Sandberg (1842-1891). I en 20-års periode til midten av 1890-årene publiserte disse tre entomologer en mengde vektige skrifter om sommerfugler for en stor del på grunnlag av egne innsamlinger. Man kan nesten tale om en lepidopterologisk «gullalder».

Vi får komme over til andre trakter i Norge og fortelle litt om Sparre Schneiders innsats på lepidopterologiens område. Skjønt han var den yngste av triumviratet, så begynte han allerede i 16-års alderen sin samlervirksomhet, nemlig i 1869 i Bergen. Tre av hans skolekamerater ble også bitt av entomolog-basillen, nemlig Henrik Jæger, S. Søsberg og J. Trumphy, hvorav legen S. Søsberg fortsatte å samle i moden alder i Skien og Larvik. Han døde forholdsvis tidlig, ikke fullt 40 år gammel. Kanskje kan man si at de 4 skoleelever startet den første bergenske «entomologklubb». Av deres interessante funn kan nevnes to nattfly, *Xestia ashworthii jotunensis* Schøyen og *Aporophyla nigra* Haw. Den første som ble funnet som larve på Stølen i Bergen 1871 av Jæger, er meget sjelden og neppe kjent av yngre samlere. Dyret var opprinnelig bestemt som «*Agrotis lucerneae* L.». *A. nigra* som var antatt å være en stor sjeldenhet tidligere, er i de senere år funnet i stort antall.

Disse opplysninger fra Bergen er hentet fra Sparre Schneiders store Monografi: «Coleoptera og Lepidoptera ved Bergen og i nærmeste omegn» (Bergens Mus. Aarb. 1901. 1. (1902)).

Sparre Schneider begynte sitt 40-årige lepidopterologiske forfatterskap i 1875 med «De i Søndre Bergenshus Amt hidtil observerende Coleoptera og Lepidoptera» (Christ. Vid.-Selsk. Forh. 1875: 107-209). Året etter kom som nevnt ovenfor 3. bind av Enumeratio Insect. Norv. og i 1882 hans Nedenæs-fauna. I Christ. Vid.-Selsk. Forh. (1877) 4: 1-30 skriver han om en samletur sommeren 1876 til Gulsbogen, Vikersund og Hovlandsfjell. Alt i alt ble der tatt 129 arter hvorav 41 dagsommerfugler.

I 1877 fikk Sparre Schneider stilling som konservator ved Tromsø Museum og begynte da sitt langvarige studium av den nordnorske fauna. Nedentfor skal jeg nevne de viktigste avhandlinger vedrørende Lepidoptera han skrev til 1914. Sommeren 1880 besøkte han Beirn og Grøtøy i Leiranger (Tromsø Mus. Aarsh. 3 (1880): 53-95). Men det var jo rimelig at Sparre Schneider først og fremst ville undersøke faunaen i Tromsø og omegn, i 1884 kom så en liten artikkel med bl.a. en tabell over første observasjon av de forskjellige arter (Tromsø Mus. Aarsberetning 1883 (1884): 14-28) og i 1889 den høyst fornøyelige skildring: «Entomologiske udflugter i Tromsø omegn» (Ent. Tidskr. 10 (1889): 193-215) som vel er populærvidenskap av beste merke. Hovedfortegnelsen over sommerfuglene: «Lepidopterfauna'en på Tromsøen og i nærmeste omegn» blir så publisert i 1893 (Tromsø Mus. Aarsh. 15: 1-156). Den inneholder et forord på 12 sider, en systematisk avdeling på 120, en tabellarisk oversikt over første forekomst i en periode på 15 år på 5 sider. Hertil kommer der i ta-

bellform 13 sider med alle hittil kjente arter fra det arktiske Norge med hensyn til 4 større distrikter. Tilslutt kommer der i 1901 et tillegg på 20 sider med 13 nye arter, samt notater til 36 tidligere påviste arter. I det hele skulle der da være funnet 148 arter (Tromsø Mus. Aarsh. 23: 181-200). Et annet område som både Sparre Schneider og Schøyen var sterkt interessert i, var det nordøstlig beliggende Sør-Varanger med sin «finske» natur. De reiste sammen til Elvenes i juli 1878, og her traff de sogneprest G. Sandberg som påvirket av disse to iherdige sommerfugljegere, da tok entomolog-studiet opp igjen. Den første større oversikt over Sør-Varangers Lepidopter-fauna ble publisert av Schøyen i 1881 (Tromsø Mus. Aarsh. 4: 71-100). Oversikten er bygget på samtlige entomologers innsamlinger. Så blir det Sparre Schneiders tur til å bidra med en avhandling om samme landsdel, nemlig: «Fortsatte Bidrag til Kundskaben om Sydvarangers Lepidopter-fauna» (Ent. Tidskr. 4 (1883): 63-88). Sammen med Sandberg reiste han langs Pasvikelven i midten av juli 1882 så langt syd som til Hestefoss. Der ble samlet uten vanskelighet også på russisk side, f.eks. på åsryggen Galggo-oaive (Kalkupää, 357 moh). Det blir vel mange år til at vi igjen får slike idylliske forhold i disse grensetrakter. Sandberg glemte ikke sine geistlige plikter, for en av dagene holdt han gudstjeneste for et titall skoltesamer på øya Sevvisuolo. Av det entomologiske utbytte kan nevnes 19 nye arter for Sør-Varanger, hvorav to nye for videnskapen, nemlig *Xestia (Anomogyna) gelida* Sp. Schn. og *Scopula schoeyeni* Sp. Schn. Den siste betraktes nå som subspecies av *S. frigidaria* Möschl. fra Labrador. *X.gelida* er merkelig nok ikke gjenfunnet i Norge, ennskjønt den er tatt i adskillige stykker i både Finland og Sverige. Angående Schøyens og Sandbergs avhandlinger fra Nord-Norge, så skal jeg komme tilbake til disse senere. Der gikk ti år før Sparre Schneider var på disse trakter igjen. Denne gang (1892) tok han med en assistent fra Målselv, Bersvend Bjerkeng, som også fulgte ham på andre ekskursjoner. En tredje mann sluttet seg til ekspedisjonen, nemlig distriktslege A. Wessel som allerede hadde en liten samling fra Sør-Varanger. I «Sydvarangers entomologiske fauna. 1ste bidrag. Coleoptera (Tromsø Mus. Aarsh. 16 (1894): 17-104) er der en meget interessant innledning på hele 36 sider hvor Sparre Schneider skildrer selve reisen og diverse funn av både Coleoptera og Lepidoptera. 2det bidrag om Lepidoptera utkom i 1897 (Tromsø Mus. Aarsh. 18: 1-93) hvor 195 arter er anført, derav 30 dagsommerfugler. Tilslutt har Sparre Schneider laget en liste over de fleste av Wessels senere funn i «Lepidopterologiske meddelelser fra Tromsø stift. II». (Tromsø Mus. Aarsh. 35-35 (1914): 215-219). Der er anført 27 arter hvorav den interessanteste er vikleren *Olethreutes* n.sp.? som senere ble funnet av den finske entomolog V.J. Karvonen som gav den navnet *Argyroploce hyperboreana*. Det norske dyr ble tatt i Neiden 8 VII 1901 av Sparre Schneider. Hovedområdet for Sparre Schneiders innsamlinger ved siden av Tromsø og omegn, var Målselv i indre Troms hvor han tilbrakte de fleste somre i en 40-års periode. Dessverre fikk han ikke publisert Lepidoptera-delen av Maalselvens insektfauna etter han var ferdig med det store opus om Coleoptera fra samme distrikt (Tromsø Mus. Aarsh. 30 (1910): 37-216; 33 (1912): 111-191). I den 24-sider store innledning som omhandler naturforholdene (biotopene) og mer interessante arter, er også tatt med en del Le-

pidoptera. Etter Schneiders død i 1918 fikk prof. Johan Rygge i 1921 utgitt en noe kortfattet Lepidoptera-del, vesentlig bygget på Schneiders dagbøker og innsamlet materiale (Tromsø Mus. 44 (1921): 3-59). Ialt ble der funnet i Målselv, inkludert Bardo og Altevann 187 arter, hvorav 29 dagsommerfugler. I 1893 besøkte Sparre Schneider denne sidedal og har skrevet en meget interessant og fornøylig beretning herfra i Ent. Tidskr. 16 (1895): 225-248, «En entomologisk udflugt til Bardodalen og Altevand i juli 1893». På fjellet Lihammeren ved vestenden av Altevann ble der fanget høyt oppe en liten perlemorsommerfugl for første gang i Europá, nemlig *Clossiana improba* Butl. som tidligere bare var tatt i det arktiske Nordamerika og Novaya Zemlya.

INNHold

Andersen, T. Fjeldså, A. & Mørch, A.: Lepidoptera from Sigdal and adjacent districts, western Buskerud II	85
Berggren, K., Svendsen, S. & Aarvik, L.: Sommerfuglekursjon til Gudbrandsdalen og Dovre 14-16 VII 1978	91
Ibid. II	145
Berggren, K. & Svendsen, S.: Ibid. III	150
Ellefsen, G.E. & Hansen, S.: Observasjoner av <i>Aporia crataegi</i> i ytre Telemark	57
Interessante funn av Macrolepidoptera i Porsgrunnsdistriktet	61
Hansen, L.O.: Funn av <i>Thymelicus lineola</i> Ochs. og andre dagsommerfugler i østre Buskekrud (Bø)	81
Hegvik, H.: Genitalier hos slekten <i>Xanthorhoe</i> Hb.	24
Lysfellefangst av målere i to høyder	111
& Lühr, C. F.: Macrolepidoptera fra en reise i Nord-Norge i august 1977	50
Håkestad, K. & Standahl, R.: Natteflyfangst i feller med gjæret banangrøt på høyfjellet	131
Karsholt, O.: 14 for Norges fauna nye Microlepidoptera	36
Kielland, J.: Fellefangst med gjæret banangrøt	1
Butterfly collecting in the National Parks of Tanzania	65
Buterfly collecting in the western part of Tanzania	103, 132
A preliminary survey of the butterflies of the Ngorongoro Conservation Area I, II	155, 161
Kjørstad, E.: Mørke eksemplarer av <i>Coenonympha pamphilus</i> L. fra Tretten (Os) og omegn	135
Lid, G.: Observasjoner av admiralen i Norge i 1976	18
Noen tilleggsopplysninger om admiralen i Norge i 1976	58
Lühr, C.F.: <i>Anaitis efformata</i> Gn. ny for Norge	173
Mehl. R.: Sommerfugler som forekommer i hus og lagrede varer i Norge	41
Lepidoptera fra hus og lagrede varer innsendt til statsentomologen i tiden fra 1891 til 1939	97
Fikenmøll, <i>Ephestia figulella</i> , <i>E. calidella</i> og johannesbrødmøll <i>Ectomyelois ceratoniae</i> i importerte matvarer i Norge	107
Opheim, M.: Revision of Macrolepidoptera in the collections of Zoological Museum, Oslo, I, II	5, 33
Nye Lepidoptera for Norge	16, 49, 79, 96, 127, 139
Om en gynandromorf blåvinge og to aberante perlemorsommerfugler	55
Nye lokaliteter for norske Lepidoptera samt sjeldnere funn X, XI, XII, XIII	71, 117, 141, 165
<i>Eupithecia cauchiata</i> Dup. rediscovered in Norway	129
On <i>Caloptilia hemidactylella</i> (D. & S.) and <i>C. semifascia</i> (Haw.) in Norway	137
The genitalia of <i>Xestia (Agrotiphila) lyngei</i> (Rebel, 1923)	171

Litt om sommerfugljegere i forrige århundrede	175
Solheim, R.: Særegnet næringssøk hos sørgekåpe (<i>Nymphalis antiopa</i> L.) og sitronsommerfugl (<i>Gonepteryx rhamni</i> L.)	57
Aarvik, L.: <i>Crocallis elinguaris</i> L. f. <i>triangularis</i> Boas og <i>Epirrhoe alternata</i> Müll. f. <i>degenerata</i> Haw. i Norge	53
Foreningsnytt	32, 60, 84, 116, 154
Bokanmeldelser	83, 134, 154
Errata	116
Societas Europaea Lepidopterologica	180

Hefte 1 (side 1 - 32) trykt mai 1977
Hefte 2 (side 36 - 60) trykt desember 1977
Hefte 3 (side 61 - 84) trykt november 1978
Hefte 4 (side 85 - 116) trykt juli 1979
Hefte 5 (side 117 - 136) trykt desember 1979
Hefte 6 (side 137 - 160) trykt desember 1980
Hefte 7 (side 161 - 180) trykt juni 1981

Editor: Magne Opheim

Societas Europaea Lepidopterologica
*Third European Congress on
Lepidopterology*
Cambridge, England - 13-16 April 1982

The Third European Congress on Lepidopterology will be held in Churchill College, Cambridge, 13-16 April 1982.

The main theme of this Congress will be:

Lepidoptera ecology and biogeography

with

Conservation of the Lepidoptera

as a subsidiary theme.

Provisional offers of papers on these and other Lepidopterological topics should be sent as soon as possible to:

J. Heath

Monks Wood Experiental Station

Abbots Ripton, Huntingdon, Cambs. PE17 2LS

Further details of the Congress will be issued in due course.

INNHold

Kielland, J.: A preliminary survey of the butterflies of the Ngorongoro Conservation Area II	161
Opheim, M: Nye lokaliteter for norske Lepidoptera etc. XIII	165
Opheim, M.: The genitalia of <i>Xestia (Agrotiphila)</i> <i>lyngae</i> (Rebel, 1923)	171
Lühr, C.F.: <i>Anaitis efformata</i> Gn. ny for Norge	173
Opheim, M.: Litt om sommerfuglhegere i forrige århundre	175
<i>Societas Europaea Lepidopterologica</i>	180